

"החינוך הערבי - תמונת מצב ומבט לעתיד"

ת.ז 058941170

גרה פאוזייה

כשקמה המדינה חיו בישראל 156 אלף תושבים ערבים כ- 13% מהאוכלוסיה במדינה. החברה הערבית מורכבת מ-3 קבוצות עיקריות מוסלמים (70%), נוצרים (21%) ודרוזים (11%). הכלכלה התבססה על החקלאות, רוב התושבים היו אנאלפביתים. התגוררו הערבים ביישובים כפריים וגם בערים ערביות ומעורבות. חלו שינויים רבים ומרחיקי לכת בתחומים רבים בחיי האוכלוסיה הערבית בישראל והחשובה מכולן בתחום החינוך שהשינוי היה בהשכלה של הבנות וכנו זה **מהפכה** ושינוי עיקרי בתעסוקה עליה בשיעור הנשים שהצטרפו לשוק העבודה, שינויים בתשתיות ומראה חיצוני לכפרים עמ רשת כבישים, פותחו שירותים, בריאות, חינוך, חשמל, ביו, מי שתיה ובנקים. גם בניית בתים מודרניים רכישת מכוניות פרטיות. רמת ההשכלה לערביי ישראל עלתה והבערות נעלמה ושיעור האנאלפביתים ירד ל- 10% וישנה עלייה לבעלי השכלה על- תכנית המעמד המוניציפאלי ליישובים התחזק ובהתאם לכך גם ההשקעה בבתי ספר ובחינוך **המנהיגות הערבית**: חל שינוי גדול בעמדת ערביי ישראל כלפי מדינת ישראל אורח החיים הדימוקרטי משטר החוק והמשפט סייעו לתהליך ההשלמה עם קיומה של מדינת ישראל שרוצים לחיות בה. הניצוגות הערבית בכנסת תפסה מקום קבוע ומכובד ואף קשה כיום לקיים קואליציות ללא תמיכת ערביי ישראל בתהליכים מדיניים, פוליטיים וכלכליים. תחושת השייכות הגבירה מאבק למען שוויון זכויות ורוצים שהמדינה תהיה לכל אזרחיה.

מערכת החינוך במגזר הערבי: עם קום המדינה מערכת החינוך הערבית בישראל היתה דלה, היו חסרים מורים ובעלי ידע יבוקם המדינה משרד החינוך הקים מחלקה לחינוך ותרבות לערבים שתפקידה להכשיר מורים למגזר. ובעקבות זה החלו רבבות ילדים ללמוד בבתי ספר אך המערכת לא היתה ערוכה לקלוט אותם. בשנות ה-60 התרחב הפער בין החינוך היהודי לערבי, בשנות ה-70 חל שינוי אשר התברר הפער בין שני המגזרים והועלו רעיונות לשיפור המצב וצמצום הפערים. בשנות ה-80 וה-90 היתה מעורבות ההורים לחינוך ילדיהם והיה החינוך בסדר העדיפיות הראשון והחלה תוכניות שיפור ושינוי כמו חומש בתחום הבינוי הציוד, תוכנית חומש לקידום החינוך הערבי, נעשו תוכניות לימוד זהות לאלה של הנהוגות במגזר היהודי וגם מותאמות לצורכי בתי ספר ערביים כמו היסטוריה ואזרחות, חדשנות חינוכית כמו יועצים התגברו על הנשירה של התלמידים בגלל השגים נמוכים, חינוך בנות עלה ורמת ההשכלה של עובדי ההוראה בחינוך הערבי עלה. היתה תופעה של תהליך הנישוי(פמיניזציה) שרוב המורים ביסודי היו מורות. התחילו גם מפקחים ערבים לעבוד ומעמד המורה השתנה והיתה בליטה לחינוך הלא פורמאלי שחל בשנות ה-60 הופעלו קייטנות על פי

העקרונות החינוכיים והוקמו בתי תלמיד ונוער ומגרשי משחקים

כסיוכס לפי המאמר מערכת החינוך בישראל התפתחה והתקדמה בצעדים גדולים בתחומים שונים בעיקר מבחינה כמותית. אבל קיים פער בין מערכת החינוך הערבית ליהודית ויש סיבות ליצירת הפער: היסטורית-חברתית ופוליטית. יש פער בהשכלת ההורים בין שני המגזרים אבל היום מצביעים על שינויים משמעותיים שהבערות הולכת ונעלמת בחברה הערבית במדינה. מס' הילדים במשפחה

1

הולך וקטן ויש כיוון ממשרד החינוך לשוויוניות בחלוקת המשאבים. ההתפתחויות האלה הביאו לשינויים גדולים וברורים באיכות ההוראה וברמת הישגי התלמידים, ונותן דחפים וצעדים קדימה למערכת החינוך לפי דעתי האישית התרחשות השינויים במערכת החינוך הערבית באו כתוצאה מהצורך לאנשי חינוך ולקידום האוכלוסיה והעלאת רמתה בכל מיני תחומים חברתיים כלכליים והשכלתיים ולדעתי זה היה הישג גדול למדינה כי בעקבות חוק לימוד חובה רוב הילדים היו בבתי הספר והשתתפו הבנות בלימודים ועלה מס' המורים המוסמכים וגם אחוז התלמידים הזכאים לבגרות וגם ראיתי עלייה במס' הסטודנטים בהשכלה גבוהה הסקתי מסקנות שכתוצאה לחינוך הערבים היתה שמירה על שקט ושלווה. והטיפול לערביי ישראל הקניית ערכי תרבות ערביים ישראליים ואוניברסאליים. וראיתי שחינוך הנשים והבנות הביא לעצמאותן ולשיפור מעמדן מבחינה חברתית וכלכלית. העלאת רמת ההשכלה של אזרחי המדינה זה סימן חיובי להתפתחות והתקדמות כי אנו בעידן שהעולם משתנה כל הזמן ומתפתח במהירות בעיקר מבחינה טכנולוגית וזה מה שהרגשתי שהשינוי גרם לחדשנות חינוכית למערכת החינוך כמו הכנסת תפקידים כמו יועצים וגם השינויים היעילים כמו תוכנית חומש ולדעתי החידושים האלה מעצבים המערכת בצורה מאוד יעילה. לדעתי פתירת בעיות הנשירה מבתי הספר ובעיית הפערים וחינוך הבנות וגם הצטרפות הנשים לעבודה והתאמת תוכניות לימודים לתלמידים היו לטובת האוכלוסיה בכלל והמורים והתלמידים בפרט. כי אני חושבת שהעלאת ההשכלה לאנשים גורם להשתלבותם חברתית במדינה.

לדעתי גם צריך להכין אנשי חינוך מתאימים למערכת והיו מובילים בחברה ומועדדים את החידושים והשינויים החיוביים למערכת. ואני רואה כדי ליישם תהליכי הוראה ולמידה משמעותיים חייבים להיות אנשי חינוך מוכשרים, חכמים וחזקים וזה מאפשר למידה יעילה והולמת וזה משפר ההוראה בצורה מתמדת

2